

**Міністерство освіти і науки України
Херсонська обласна державна адміністрація
Херсонський обласний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації
працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування,
державних підприємств, установ і організацій
Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»
Інститут післядипломної освіти та дорадництва ДВНЗ «ХДАУ»
Громадська організація «Глобальний погляд»**

ЗБІРНИК ТЕЗ

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ»

17 жовтня 2018 року

м. Херсон

Оргкомітет конференції

Кирилов Юрій Євгенович – доктор економічних наук, доцент, ректор ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Бутрій Дмитро Степанович – в.о. першого заступника голови Херсонської обласної державної адміністрації;

Яремко Юрій Іванович – доктор економічних наук, доцент, перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Аверчев Олександр Володимирович – доктор сільськогосподарських наук, професор, проректор з наукової роботи ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Грановська Вікторія Григорівна – кандидат економічних наук, доцент, декан економічного факультету ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Потравка Лариса Олександрівна – доктор економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри публічного управління та адміністрування ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Вольська Олена Михайлівна – доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного управління та адміністрування ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Кольцова Діана Вікторівна – кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та адміністрування ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

Білорусов Сергій Георгійович – кандидат технічних наук, доцент, заслужений працівник освіти України, директор Херсонського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій;

Абсава Людмила Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, голова Громадської організації «Глобальний погляд»;

Карташова Ольга Григорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет».

УДК 35: 33.021.8

Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ: збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 17 жовтня 2018 р. – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018. – 221 с.

У матеріалах конференції висвітлені передові науково-практичні результати досліджень, отримані в галузі публічного управління та адміністрування. Для студентів, аспірантів, науковців та фахівців.

© Колектив авторів, 2018
© ДВНЗ «ХДАУ», 2018

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ДЕРЖАВНА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Барсук Ю.В. АГРАРНА ІННОВАТИКА ДЛЯ СИНЕРГЕТИЧНОГО ЕФЕКТУ.....	10
Губа М.І. СТАЛІЙ СІЛЬСЬКИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	12
Дідик Н.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОРГАНІВ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ КРАЇН ЄС: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ.....	14
Дудник М.Г. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	16
Дяченко Л.А., Гриньох Н.В. ТУРИЗМ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	19
Завгородня М.С. ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ..	21
Катринуца К.І. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	23
Масюк В.І. ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВЛИВ НА ПІДВИЩЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	25
Михальчишин Н.Л. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	27
Панкратьєва Т.Л., Шулаєв В.В. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	30
Скорик Г.І., Барінов В.В. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	32
Турецков Т.Є. ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	34

СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Бартіш О.Я. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДИТИНСТВА: ДИТЯЧА БЕЗДОГЛЯДНІСТЬ ТА БЕЗПРИТУЛЬНІСТЬ.....	36
Боліла С.Ю. РОЗВИТОК ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВЛАДОЮ ТА ГРОМАДСЬКІСТЮ НА ПРИНЦИПАХ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ.....	38
Варшава О.В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	40
Височкіна М.Ю., Виноградова Т.І. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ.....	42

Воронкова В.Г. СИНЕРГЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	45
Горяинов А.Н. ТРАНСПОРТНО-ЛОГИСТИЧЕСКИЕ ПЕРСПЕКТИВЫ УКРАИНЫ С ПОЗИЦИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ТРАНСПОРТНОЙ СТРАТЕГИИ.....	47
Ігнатко М.І. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ.....	50
Карковська В.Я. УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	52
Карташова О.Г. ІНДЕКС ДЕМОКРАТИЧНОСТІ МІСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНЮВАННЯ СПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	54
Кобиця І.А. ПРАВОВІ АСПЕКТИ «СОЦІАЛЬНИХ СІРИТ» В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	57
Костишин Е.І., Нагірняк М.Я. ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	58
Лебедева Н.А. ОСОБЕННОСТИ КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ ПОДХОДОВ К ИСКУССТВУ В СФЕРЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	61
Луговий А.Ю. СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН.....	63
Мельник В.В. РОЛЬ КУЛЬТУРИ У РОЗБУДОВІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЕКОНОМІЧНОМУ ЗРОСТАННІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ КУЛЬТУРНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	65
Мирна О.В., Кононенко В.І. ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ СЕКТОРОМ.....	68
Опар Н. В. СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ.....	70
Орел В.В., Сидоренко С.В. СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ФОРМА ГРОМАДЯНСЬКОГО УПРАВЛІННЯ.....	72
Панкратьєва Т.Л., Ворона В.О. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	74
Решетова Г.І., Смагін А.С. ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ З ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ВИМІРАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	77
Рудік Н.М. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	79
Сердюк О.І., Аванесов С.Г. ПАРТИЦИПАТОРНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ СУСПІЛЬНО- КОРИСНОЇ АКТИВНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	81
Серєда О. А. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	83

Солоха Д.В., Белякова О.В. ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ДОВГОСТРОКОВОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ.....	85
Таранець О.О., Сапельнікова Н.Л. ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	88
Урванцева В.І. ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ.....	89
Щербань О.О. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ.....	92
СЕКЦІЯ 3. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ	
Дуга В.О. РОЛЬ ПРОЕКТНО-ОРІЄТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ В РОЗВИТКУ АГРОТУРИЗМУ.....	94
Ковтун В.М. СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ НОВИХ ДЕРЖАВНИХ БУДІВЕЛЬНИХ НОРМ.....	98
Кубанов Р.А. ВПЛИВ ДЕРЖАВИ НА ПРОЦЕСИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	100
Литвак К.Г., Вольська О.М., Кольцова Д.В. ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ.....	103
Пастушенко А.І., Губа М.І. ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИКИ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ.....	105
Тимоха К.Ю., Калашник О.В. ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО КЛАСУ ТА КРЕАТИВНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК КЛЮЧОВЕ ЗАВДАННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	107
Хлистова К.О., Боліла С.Ю. ПЕРСПЕКТИВИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	109
СЕКЦІЯ 4. ІСТОРИЧНО-НАЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА СУЧАСНОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ	
Герасименко М.В. РОЛЬ ОДЕСЬКОЇ БАКТЕРІОЛОГІЧНОЇ СТАНЦІЇ У БОРОТЬБИ ЗЕМСЬКОЇ МЕДИЦИНИ ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ ЗІ СКАЗОМ У 90-Х РОКАХ ХІХ СТ.	111
Осадчук І.В. РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОСТІ У ЧАСИ КИЇВСЬКОЇ РУСІ.....	113
Лютій М.О. ІСТОРИЧНО-НАЦІОНАЛЬНІ І СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІДЕРСТВА В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВА ЇЇ РОЗВИТКУ.....	116
Сергієнко Т.І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСІВ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ДЕЗІНТЕГРАЦІЇ В УМОВАХ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ.....	118

СЕКЦІЯ 3.
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ

Дуга В. О.
старший викладач кафедри
публічного управління та адміністрування
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

РОЛЬ ПРОЕКТНО-ОРІЄТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ
В РОЗВИТКУ АГРОТУРИЗМУ

Україна, інтегруючись до структур Європейського Союзу, прийняла виклик щодо прискореного реформування різних сфер соціально-політичного та економічного життя країни. Це стосується і такої форми підприємницької діяльності як агротуризм, адже в даний час стрімко зростає попит на відпочинок в селі. Агротуризм є можливістю покращення рівня життя населення сіл, які мають статус депресивних. Цей вид туризму корисний як для відпочивальників, так і для селян, сільських громад, держави в цілому. Розвиток агротуризму як можливість для популяризації української культури, сільського життя заслуговує на підтримку з боку держави.

Обмежує розвиток агротуризму в країні низький рівень облаштування сільських садиб, проблеми з водопостачанням, опаленням, транспортом. Для того, щоб турист приїхав в село, потрібно не лише розповісти про особливості відпочинку в ньому, а й зробити шлях до нього доступним. Для цього потрібно відремонтувати дороги, освітити вулиці, прибрати береги річок тощо. Покращити екологічні умови, підвищити рівень добробуту сільських жителів можливо шляхом організації майданчика, де кожен зможе розвивати власну справу, отримувати додатковий дохід. Для розвитку інфраструктури населеного пункту можна залучити інвесторів та сприяти надходженню додаткових коштів до місцевих бюджетів. Доцільно використовувати також відповідні інвестиції країн Європейського Союзу.

Важливу роль у залученні надходжень для реалізації ідей і впровадження агротуристичної діяльності відіграє ефективне управління проектами. Збільшення ролі агротуризму в розвитку села потребує застосування ефективних технологій управління, зокрема проектного менеджменту, що передбачає вміння планувати, організовувати, координувати людські й матеріальні ресурси протягом життєвого циклу проекту. Представників органів місцевого самоврядування потрібно ознайомити із прикладами реалізації успішних проектів у сфері агротуризму як за міжнародними програмами підтримки, так і шляхом залучення державних коштів [1,2].

Розробка та реалізація проектів у сфері агротуризму направлена на виконання таких завдань:

- розвиток внутрішнього туризму та забезпечення комплексного розвитку рекреаційних територій з урахуванням соціально-економічних інтересів населення;
- сприяння розширенню і популяризації історичної, культурної, етнографічної спадщини сіл України;
- сприяння активізації молоді та організації самозайнятості сільських жінок у сфері агротуризму;
- надання допомоги у створенні агроосель, садиб сільського зеленого туризму мешканцям сіл, у тому числі вимушеним переселенцям, бійцям з АТО, безробітнім;
- створення необхідних умов для залучення усіх категорій туристів, в тому числі з особливими потребами;
- підготовка неповносправних осіб – мешканців сіл, до організації надання послуг у сфері агротуризму;
- підвищення спроможності місцевих лідерів розробляти та реалізовувати проекти, спрямовані на розвиток як місцевих організацій, так і громад в яких вони функціонують;
- популяризація здорового способу життя, підвищення рівня екологічної свідомості громадян тощо [3,4,5].

Сприяє залученню до проектної діяльності навчання в «Школах проектного менеджменту», які відкриваються в багатьох областях України. Акцент, звичайно, робиться на об'єднанні територіальні громади, проте і сільські ради, представники органів місцевого самоврядування, громадські організації також мають можливість залучати додаткові кошти для розвитку своїх громад. Поступово, крок за кроком, такі школи, здавалося б у безперспективних селах, перетворюються на своєрідні університети, ресурсні центри для розвитку сільських громад.

Навчання зазвичай відбувається в декілька етапів (кроків). На першому етапі учасники вивчають досвід проектного менеджменту, знайомляться з успішною практикою, прикладами розвитку в селі підприємництва в сфері агротуризму через проектну діяльність. Знайомство з людьми та організаціями, які уже реалізували по кілька проектів і постійно працюють над удосконаленням методики та способів стратегічного планування, менеджменту проектів та залучення ресурсів часто відбувається в ході різноманітних виїзних семінарів-екскурсій. Презентуються кращі практики діяльності сільських садиб, просування сільських територій, локальні проекти у сфері агротуризму. Учасникам представляють реалізовані проекти на території області, районів на різну тематику: енергоощадження, освітні ініціативи, співпраця села і міста, агротуризм. Наголошується на тому, що реалізація проектів дає можливість створити в селах робочі місця, провести водогін, освітити вулиці, популяризувати село як туристичне місце. Діляться досвідом написання та реалізації інвестиційних проектів і експерти з питань регіонального розвитку.

Учасники мають нагоду презентувати власні ідеї, напрацювання, завести нові знайомства.

Другий етап присвячують виключно теорії проектної діяльності. Розглядаються такі питання:

- визначення цілей та обґрунтування доцільності проекту;
- планування проекту, його ресурсів і витрат;
- визначення джерел ресурсного забезпечення проекту, оптимізація недостатньої кількості ресурсів;
- контроль дотримання параметрів проекту, внесення певних змін, їх комплексний аналіз;
- вимірювання та аналіз показників виконання проекту;
- визначення причин виникнення ризиків в проекті та способи їх зниження;
- забезпечення якості проекту, продумування витрат для забезпечення якості проекту та методів контролю якості;
- формування і розвиток команди проекту, управління конфліктами в команді;
- забезпечення сталості проекту після впровадження тощо[6].

Третій етап навчання має практичне спрямування та характеризується майстер-класами з розробки проектних пропозицій. Учасники мають можливість отримати безпосередню консультацію експерта для визначення особливостей своїх проектів. Після презентації кожен учасник отримує поради, доповнення, пропозиції щодо можливості реалізації та втілення проекту.

Четвертий етап полягає у пошуку джерел залучення ресурсів до реалізації проекту. Учасники розглядають механізми залучення інвестицій у сільські громади, знайомляться з методами та джерелами пошуку зовнішніх джерел фінансування агротуристичної діяльності, правове поле данної галузі, значення громадських організацій у розвитку агротуризму, розробляють власні стратегії й плани залучення ресурсів.

Важливим є те, що до таких заходів запрошуються представники як влади, так і бізнесу, громадські діячі та журналісти, місцеві активісти. Це стимулює діалог та співпрацю між ключовими особами, що беруть участь у розвитку громад. Адже туризм є сферою, що об'єднує багатьох активних людей та може стати для громад імпульсом розвитку сфери послуг, інфраструктури, зайнятості населення і, звичайно, візитівкою громади. Проект просуває агротуризм як цікаву альтернативу іншим видам туризму та як шлях до економічного зростання громад. Проектно-орієнтоване управління суттєво покращить інвестиційний клімат, забезпечить умови для економічної стабільності території, підвищить рівень добробуту населення та якість його життя, створить умови для самозайнятості [7]. За допомогою нього кожен місцевий лідер може побачити реальні результати від навчання, як місцевість виходить із кризи. Це надасть йому поштовх створювати та реалізовувати інші подібні проекти. В перспективі

потрібен пошук алгоритмів, професійна допомога в підборі експертами саме тих ідей, які б вписувалися в далекоглядну стратегію саме певної громади. Ретельно продумана стратегія в напрямі розвитку агротуристичної діяльності дасть шанс кожній громаді стати успішною.

Література

1. Борисова В. А. Фінансові аспекти управління проектами в соціокультурній сфері [Електронний ресурс] / В. А. Борисова // Креативні технології, підприємництво і менеджмент в організації соціокультурної сфери ХХІ століття: збірник доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції, (Київ, 25-26 травня 2017 р.). – К.: КНУКіМ, 2017. – С. 60-61.
2. Кожушко Л. Ф. Управління проектами: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. галузі знань «Менеджмент і адміністрування» / Л. Ф. Кожушко, С. М. Кропивко; Нац. ун-т водного господарства та природокористування. – Київ: Кондор, 2014. – 388 с.
3. Прикарпатці вивчали досвід впровадження проектного менеджменту із розвитку сільських територій. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/5803?page=11>
4. Проект «Зелений туризм: можливості вашої зайнятості» для жінок! – Режим доступу: <https://gurt.org.ua/news/events/20899/>
5. Проект з розвитку сільського/зеленого туризму. – Режим доступу: http://regionet.org.ua/ua/Proekt_z_rozvutky_silskogo/zelenogo_tyruzmy_2632637.html#page_title
6. Ричкіна Л. В. Тенденції та перспективи застосування проектного менеджменту для розвитку територіальних громад / Л. В. Ричкіна // Ефективність державного управління. – 2015. – Вип. 44(1). – С. 178-184. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2015_44\(1\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2015_44(1)_24).
7. Цышук Е. А. Региональный туризм: инвестиционное проектирование территорий // Регион развития. – 2014. – № 2-3 (10). – С. 40-41.